

17 Σεπτεμβρίου, 1993

[ΠΙΚΗΣ, ΝΙΚΗΤΑΣ, ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΙΔΗΣ, Δ/στές]

AKAK MARINE COMPANY LTD.,

Εφεσείοντες,

v.

ΔΙΕΥΘΥΝΤΗ ΤΜΗΜΑΤΟΣ ΤΕΛΩΝΕΙΩΝ,

Εφεσιβλήτων.

(Πολιτική Έφεση Αρ. 8065)

Δικαιοδοσία Δικαστηρίων — Τελωνειακή Δίωξη — Κατά πόσο εμπίπτει στην δικαιοδοσία του Ναυτοδικείου, εφόσον αποσκοπεί στην δήμευση πλοίου που χρησιμοποιήθηκε για παράνομο σκοπό — Κρίθηκε ότι οι σχετικές πρόνοιες της Τελωνειακής Νομοθεσίας αποτελούν ειδική ρύθμιση, που εναποθέτει την δικαιοδοσία στα κατά τόπο Επαρχιακά Δικαστήρια. 5

Ένας από τους λόγους της παρούσας έφεσης, που στρεφόταν εναντίον απόφασης Επαρχιακού Δικαστηρίου μετά από τελωνειακή δίωξη, που είχε ασκήσει ο εφεσιβλήτος, με σκοπό την δήμευση του πλοίου AKAK STAR, που ανήκε στην εφεσεύουσα, ήταν ότι το Επαρχιακό Δικαστήριο δεν είχε δικαιοδοσία να εκδικάσει το θέμα, διότι, σύμφωνα με το άρθρο 1(1) (s) του Administration of Justice Act 1956, οποιαδήποτε απαίτηση για την δήμευση πλοίου συνιστά πτυχή της δικαιοδοσίας του Ναυτοδικείου. Το ζήτημα είχε εγερθεί και ενώπιον του Επαρχιακού Δικαστηρίου, το οποίο είχε κρίνει ότι οι πρόνοιες του άρθρου 176 του περί Τελωνείων και Φόρων Καταναλώσεως Νόμου 1967 και των Τροποποιητικών Νόμων Ν. 24/86 και Ν. 104/87 σε συνδυασμό με τις πρόνοιες του Δεύτερου Παραρτήματος του Νόμου, αποτελούσαν ειδική ρύθμιση που καταδείκνυε την πρόθεση του νομοθέτη να αναθέσει την δικαιοδοσία για την εκδίκαση των τελωνειακών διώξεων στα κατά τόπο Επαρχιακά Δικαστήρια. 10 15 20

Αποφασίσθηκε ότι:

Οι διατάξεις του άρθρου 176 του περί Τελωνείων και Φόρων Καταναλώσεως Νόμου, του 1967, και των Ν. 24/86 και Ν. 104/87, σε συνδυασμό με τις πρόνοιες του δεύτερου παραρτήματος του Νόμου, προ- 25

5 έβλεπαν ειδική ρύθμιση για την άσκηση της δικαιοδοσίας δήμευσης πλοίου κατά παρέκκλιση από τις διατάξεις του άρθρου 19(α) του περι Δικαστηρίων Νόμου. Περαιτέρω, η πρόνοια στα άρθρα 11 και 12 του Δεύτερου Παραρτήματος για διαδικασία αναφοράς από το εκδικάζον Δικαστήριο (case stated) στο Ανώτατο Δικαστήριο, ως επίσης και το γεγονός ότι η νομοθεσία αναφερόταν σε διάφορα μεταφορικά μέσα, καταδείκνυε την πρόθεση του νομοθέτη να εναποθέσει την δικαιοδοσία για εκδίκαση τελωνειακών διώξεων στα κατά τόπο Επαρχιακά Δικαστήρια.

10 Ο λόγος έφεσης σχετικά με την δικαιοδοσία του Επαρχιακού Δικαστηρίου απορρίφθηκε. Η έφεση ορίσθηκε για εκδίκαση των υπόλοιπων λόγων.

Υποθέσεις που αναφέρθηκαν:

15 *The Skylark* [1965] 3 All E.R. 380

Stavrou v. Republic (1986) 3 C.L.R. 361.

Αίτηση.

20 Αίτηση από τους εναγόμενους για ακύρωση του κλητηρίου εντάλματος για έλλειψη καθ' ύλην αρμοδιότητας του Επαρχιακού Δικαστηρίου να επιληφθεί του αντικειμένου της αγωγής.

A. Χαβιαράς και Λ. Παπαφιλίππου, για τους εφεσεϊόντες.

Στ. Θεοδούλου και Μ. Χριστοδούλου (Δνις), για τους εφεσίβλητους.

25 ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ: Την απόφαση του Δικαστηρίου θα δώσει ο Δικαστής Γ. Μ. Πικής.

30 ΠΙΚΗΣ, Δ.: Με την έφεση τίθεται υπό αμφισβήτηση η δικαιοδοσία του Επαρχιακού Δικαστηρίου να επιληφθεί της "τελωνειακής διώξης" που ήγειρε ο Διευθυντής του Τμήματος Τελωνείων εναντίον των εναγομένων (εφεσεϊόντων) για τη δήμευση του πλοίου "AKAK STAR" στο οποίο ανευρέθησαν, όπως διατυπώνεται ισχυρισμός στην έκθεση απαιτήσεως, ψυχότροπες ουσίες (ναρκωτικά φάρμακα) η κατοχή, χρήση και διακίνηση των οποίων συνιστά ποινικό αδίκημα. Το Πλήρες Επαρχιακό Δικαστήριο Λεμεσού 35 έκρινε ότι ήταν αρμόδιο να επιληφθεί της "τελωνειακής διώξης" η οποία παρά το χαρακτηρισμό της συνιστά αστική διαδικασία προς

το σκοπό δήμευσης μεταφορικού μέσου (πλοίου, αεροσκάφους, οχήματος ή ζώου) το οποίο χρησιμοποιείται για την παράνομη μεταφορά ή απόκρυψη εμπορευμάτων ή άλλων αντικειμένων.

Νωρίτερα, οι εναγόμενοι υπέβαλαν αίτηση για την ακύρωση του κλητηρίου εντάλματος για έλλειψη καθ' ύλην αρμοδιότητας του Επαρχιακού Δικαστηρίου να επιληφθεί του αντικειμένου της αγωγής. Η αίτηση στηρίχθηκε στις διατάξεις του Άρθρου 19(α) του περί Δικαστηρίων Νόμου, 1960 (Ν. 14/60), βάσει των οποίων εναποτίθεται αποκλειστική δικαιοδοσία στο Ανώτατο Δικαστήριο να ασκεί τη δικαιοδοσία ναυτοδικείου όπως αυτή προσδιορίζεται στον αγγλικό νόμο Administration of Justice Act 1956 (ο περί Απονομής της Δικαιοσύνης Νόμος του 1956).

Η κατάσχεση ή δήμευση πλοίου συνιστά πτυχή της δικαιοδοσίας ναυτοδικείου, όπως προκύπτει από το Άρθρο 1(1)(s) του Administration of Justice Act 1956 :

“1(s): Any claim for the forfeiture or condemnation of a ship or of goods which are being or have been carried, or have been attempted to be carried, in a ship, or for the restoration of a ship or any such goods after seizure, or for droits of admiralty.”

[Βλ. επίσης *The Skylark* [1965] 3 All E.R. 380, και HALSBURY'S LAWS OF ENGLAND, 4th ed., Vol. 1(1), para. 345].

Η πραγματικότητα αυτή αναγνωρίζεται στην απόφαση του Επαρχιακού Δικαστηρίου κρίθηκε όμως ότι οι διατάξεις του Άρθρου 176 του περί Τελωνείων και Φόρων Καταναλώσεως Νόμου του 1967 (βλ. επίσης Τροποποιητικούς Νόμους Ν. 24/86 και Ν. 104/87), σε συνδυασμό με τις πρόνοιες του Δεύτερου Παραρτήματος του νόμου, προβλέπουν ειδική ρύθμιση για την άσκηση της δικαιοδοσίας δήμευσης πλοίου κατά παρέκκλιση από τις διατάξεις του Άρθρου 19(α) του Ν. 14/60. Η νέα ρύθμιση εξυπακούει πρόθεση τροποποίησης του Άρθρου 19(α) σ' ό,τι αφορά τη δικαιοδοσία για τις τελωνειακές διώξεις. Η απόδοση δικαιοδοσίας στα κατά τόπο αρμόδια δικαστήρια να επιλαμβάνονται τελωνειακών διώξεων, κρίθηκε καθοριστική για τους σκοπούς του νομοθέτη και τον αναπόφευκτο περιορισμό των προνοιών του Άρθρου 19(α).

Ο δικηγόρος των εφεσειόντων υπέβαλε ότι παρόλο που η δικαιοδοσία ναυτοδικείου του Ανωτάτου Δικαστηρίου δεν έχει τοπικό χαρακτήρα, ο συσχετισμός της δικαιοδοσίας για τελωνειακές διώξεις με τον τόπο που διαπράχθηκε το αδίκημα, δεν αποκλείει την άσκηση της δικαιοδοσίας ναυτοδικείου που παρέχεται στο Ανώ-

τατο Δικαστήριο εφόσον αυτή επεκτείνεται σε κάθε σημείο της επικράτειας της Κυπριακής Δημοκρατίας. Εξάλλου, οι διώξεις δεν αφορούν μόνο τη δήμευση πλοίων αλλά και άλλων μεταφορικών μέσων εκτός της δικαιοδοσίας ναυτοδικείου, οπότεν μπορεί να
5 προβληθεί το επιχείρημα ότι η αρμοδιότητα δικαστηρίου να επιληφθεί τελωνειακών διώξεων ποικίλει ανάλογα με τη φύση του μεταφορικού μέσου του οποίου επιδιώκεται η δήμευση.

Οι εφεσίβλητοι υπεστήριξαν την απόφαση ως ορθή υπέβαλαν ότι η συνάρτηση της δικαιοδοσίας με τον τόπο όπου διαπράχθηκε το
10 αδίκημα, ή όπου κατοικεί ο ιδιοκτήτης του μεταφορικού μέσου, υποδηλώνει σαφή πρόθεση του νομοθέτη να καταστήσει τα τοπικά πολιτικά δικαστήρια αρμόδια για την εκδίκαση τελωνειακών διώξεων.

Δικαιοδοσία παρέχεται στα κατά τόπο αρμόδια δικαστήρια να επιλαμβάνονται διαφορών συναφών προς τη διάπραξη αδικήματος. Η αστική δικαιοδοσία η οποία εναποτίθεται σε αρμόδιο δικαστήριο με τις διατάξεις του Άρθρου 176 του Ν. 82/67, είναι επικουρική προς την ποινική δικαιοδοσία του κατά τόπο αρμόδιου ποινικού δικαστηρίου, γεγονός που υποδηλώνει την πρόθεση του νομοθέτη να εναποθέσει τη δικαιοδοσία για τελωνειακές διώξεις στα τοπικά δικαστήρια της περιοχής όπου διαπράττεται το αδίκημα ή έχει
20 την κατοικία του ο ιδιοκτήτης του παρανόμως χρησιμοποιηθέντος μεταφορικού μέσου. Τα κατά τόπο αρμόδια πολιτικά δικαστήρια είναι τα Επαρχιακά Δικαστήρια που εδρεύουν στην κάθε διοικητική περιφέρεια της Κύπρου. Η αστική δικαιοδοσία του Επαρχιακού Δικαστηρίου συναρτάται κατά κύριο λόγο με τον τόπο έγερσης της διαφοράς ή τον τόπο κατοικίας του εναγομένου. Οι σχετικές διατάξεις του Ν. 82/67 τεκμηριώνουν πρόθεση του νομοθέτη να εναποθέσει την άσκηση της δικαιοδοσίας για τελωνειακές διώξεις στα κατά τόπον αρμόδια Επαρχιακά Δικαστήρια. Πρόκειται για
25 ειδική ρύθμιση (Ν. 82/67) που υπερακοντίζει την προγενέστερη γενική ρύθμιση (Ν. 14/60) για την άσκηση δικαιοδοσίας ναυτοδικείου και υπερισχύει αυτής.

Το γνώρισμα της τοπικής αρμοδιότητας του δικαστηρίου στο οποίο παρέχεται δικαιοδοσία δεν είναι το οποίο αποκαλύπτει την πρόθεση του νομοθέτη να καταστήσει το Επαρχιακό Δικαστήριο αρμόδιο να επιλαμβάνεται τελωνειακών διώξεων. Τα Άρθρα 11 και 12 του Παραρτήματος, προβλέπουν το ενδεχόμενο αναφοράς από το εκδικάζον δικαστήριο (case stated) στο Ανώτατο Δικαστήριο, διαδικασία προσαρμοσμένη στην παραπομπή θέματος
35 προς επίλυση από κατώτερο δικαστήριο στο Ανώτατο Δικαστήριο. Το Ανώτατο Δικαστήριο στην άσκηση της πρωτογενούς πρωτοβάθμιας δικαιοδοσίας του, δε χάνει ούτε αποβάλλει τα
40

χαρακτηριστικά του Ανωτάτου Δικαστηρίου, ούτε μετριάζεται η αυτοτέλεια της δικαιοδοσίας του. Με τις πρόνοιες των Άρθρων 11 και 12 του Παραρτήματος εκδηλώνεται σαφώς η πρόθεση του νομοθέτη να εναποθέσει τη σχετική δικαιοδοσία σε κατώτερο δικαστήριο κατά τόπο αρμόδιο να επιληφθεί της διαφοράς η οποία θε- 5
μελιώνει την τελωνειακή δίωξη.

Μπορεί ακόμη να λεχθεί ότι η αναφορά χωρίς διάκριση στα μεταφορικά μέσα τα οποία υπόκεινται σε δήμευση, υποδηλώνει πρό- 10
θεση εγκαθίδρυσης ομοιόμορφης δικαιοδοσίας για την εκδίκαση κάθε μορφής τελωνειακής δίωξης.

Καταλήγουμε ότι οι πρόνοιες του Άρθρου 19(α) του Ν. 14/60 και του Άρθρου 176 του Ν. 82/67, μπορεί να συμβιβαστούν και να 15
συνυπάρξουν μόνο με τη διαπίστωση της εξυπακουόμενης τροποποίησης των προνοιών του πρώτου από τις διατάξεις του δευτέρου ως προς τη δικαιοδοσία αναφορικά με τελωνειακές διώξεις [βλ. **Stavrou & Others v. Republic** (1986) 3 C.L.R. 361].

Ενόψει της σημασίας του λόγου της έφεσης που αφορούσε στη δικαιοδοσία, κρίθηκε ορθό όπως επιλυθεί πρώτο το θέμα αυτό πριν 20
προχωρήσουμε στην εξέταση των άλλων λόγων της έφεσης ως προς την ουσία της διαφοράς.

Επομένως, θα δώσουμε νέα ημερομηνία για την ακρόαση των υπόλοιπων λόγων της έφεσης.

Απόφαση ως ανωτέρω.